Somewhere Else (ས་ཆ་ག་གེ་མོར།)

Tsering Wangmo Dhompa སྡོམ་པ་ཚེ་རིང་དབང་མོ།

(Translated from English by Dhondup T. Rekjong)

Abstract: “Somewhere Else” is a reflective poem that evokes exile, memory, and historical trauma through the lens of a refugee's spiritual and emotional journey. It depicts exile as not only one’s physical dislocation but also a psychological and spiritual condition passed from one generation to the next.

Keywords: Refugee, exile, trauma, poetry, buddhism

Translator’s Introduction

In Lama Jabb’s brilliant talk on translation, “An Act of Bardo: Translating Tibetan Poetry” (2018, 2024), he argues that “like a journey through the bardo realm, translation is full of pitfalls and enlightening opportunities.” On the one hand, “something of the originals remains uncaptured in translations.” On the other hand, Lama Jabb encourages translators to toil in our task until we gain enlightenment. In the process of translating Dhompa’s poem, I felt the existence of bardo. From the outset, I was trying to share one possible version of her poem with Tibetan readers, rather than trying to capture the original and complete feel of the poem engrained in English.

Translation is not simple and linear; it is a complex process and a delicate task to perform. Like bardo, translation is a sort of intermediate conversation between the original text, the translator, the writer and the reader. I felt that I was part of that conversation when translating Dhompa's beautiful yet historically tragic poem. The word "refuge" is the center of the poem, not just the word, but its historical formation and burden, in which words like "patience," "prayer," "sacrifice" and "hope" are imprisoned. It also provides us a glimpse of the repressive history that led to her becoming a refugee and the future that it hopes for, to be legitimized on foreign soil. Hope and patience are the only qualities that a refugee can claim.

In the process of translating this poem, I have tried to touch upon three major elements: voice, economy of language, and the multiplicity of perspectives. Translating the poem's use of voice into Tibetan is very difficult because there are several: "her" voice, her uncle's voice, and the poet's own voice. Each of these voices has its own historical anecdote and significance. For example, her voice is the memory of history as well as a historical beacon that guides the poet from time to time. Also, the uncle's voice suggests a force that reminds the poet to keep the historical memories intact. The poet's voice narrates others' voices, situating them where they fit best in terms of historical significance and positionality. Also, the tone or mood that each voice evokes is another difficult domain to deliver in Tibetan, because the poet uses alliteration, repetition, and internal rhymes within certain lines to produce specific emotional effects.

Even I can feel their voices through the textual community of the poem; I think their voices in English are not equal to their voices

in Tibetan. I think the poetic effect, tone, and mood should be felt and experienced in English, rather than in Tibetan. Despite the significance of their voices in English, it is entirely fair to say that my translation is only the translation of their voices rather than the originality of them.

Economy of language was another major challenge when translating this poem. In most cases, I was not able to keep the same length: each line in Tibetan is a little longer than the English version. Maybe I was unable to be perfect in my diction while focusing on the meaning. I tried to capture the meaning of each line for the Tibetan readers, rather than maintaining the length. However, in some cases, I think I was able to do better than the original English. For example, the pot metaphors can be better captured in Tibetan because we already have standardized terms. Just the names of those terms in Tibetan are more than enough to capture the precise meaning because they commonly pass the lips of Tibetans.

Perspective was another challenge because there are some slightly abrupt shifts in the narrative time and between historical events and figures. The story is not linear; rather, it is woven through the history and memories of different individuals related to the poet. Having said that, of course they all have something to contribute to the history of refugees to some extent. I was able to capture the perspectives of the poem because I am also familiar with that particular history which I myself have experienced.

The challenges that I have described could be understood as opportunities, as Lama Jabb stresses in his talk. With that in my mind, I would say that my translation is primarily a translation of the meaning

of Dhompa's excellent poem. Rather than reading poems in Tibetan and English, if I am a poet in both, there might be better opportunities for me to capture the rhythm, the form, and even the effect of the poem in Tibetan.

Somewhere Else

Remembering her, I draw the net away from the future's dry riverbank.

Remembering, not losing myself to the words, nor ignoring words, their order, the meaning.

Persevere, she would say, even if the words don't reach you. If the story is too difficult, do not be disheartened. Give equal attention to a simple word as you would a complex theory.

Pouring water on an upside-down pot will drench the pot but you'll remain thirsty.

Pouring water into a pot with a hole will be like listening to a story in a language where you know only five words. Pouring water into a pot that has poison in it will turn medicine into a knife.

The attitude with which you listen is important.

I hear her voice in the Words of my Perfect Teacher.

It is, as she was, talking about a spiritual journey.

Story is remembered with levels: what is heard, what is meant to be heard (indirectly), and the meaning. If you mix up the order with each telling, the story will be different, and the levels will change.
If you alter details, the meaning will shift. Do not reorder my story, uncle said. He did not want me to paint the walls of his prison cell. No bait to get to meaning. Remember everything, he said, the words, the meaning, and the sequence of events.

She pulverized rocks
to build a road for her host nation
in exchange for a ticket to the future:
a refugee-citizen, a citizenship to come
at whose center a demoness was pinned
to the ground.

The leaders of the future nation said:

1. Practice patience.
2. Pray.
3. The rules that govern the house you build today may not apply tomorrow.
4. You are a product of actions that predate your memory.
5. Sacrifice.
6. Hope is crucial. Do not trust hope to alter your karma.
7. Hope.

She survived survival
in a substitute heart, hers hung

elsewhere.

The category of refugee demands evidence of dispossession. Scars of war are recorded in a different column. We remember, life is suffering.

That's also when the lama points to karma: everything fades except the effect of actions. A seed no bigger than a sesame grain grows into a tree.

This is also true of negative actions. She believed that above all laws that govern us, whom no law protects, is karma. The life of karma

is outside the knowledge of remembered life.
Karma of self, of people, of land, of history, and so on.

She believed that justice would correct her mother's jump to death. The river that had helped her live, accepted her to drown.

As a citizen I carry documents to verify I am who I am not.
When I say I was a refugee the audience conjures a narrative from which I emerge a plucky winner who has proved their worthiness.

Then, I am equal to a concept of human, because of their humanity.

When I was a refugee, I apologized for the lime stains on guests whose spines leaned against the walls in our home. I blamed myself for the unpreparedness to pick an option, between A and B on entry and exit forms.

When I am a refugee, I work hard to prove I am exceptional to ordinary people. I fight desire for something as ordinary as having a team to root for.

Everything that blooms is the last time. The last marigold, the last new baby. Confident about returning, we turn homecoming into a ritual.

The embarrassment of uncertainty follows us through new streets festooned with trees, that for years were pictures of how others lived.

Now we enter doors that were symbols.
The walls are left white, in case we must leave.

The category of refugee comes with benefits, they say, so you fulfill their expectations. Knowledge of, acceptance of, analyses of losses don't change how you feel.

You begin to worry you have not suffered enough. If only you had scars where your bones were broken for a convincing narrative.

Your mother was shot by the Chinese.

Your sisters spent their youth in labor camps.

As one who came after, you memorize the names of the dead to legitimize the self or perhaps it is about suffering I am attempting to write here.

The state of refugee is the state nobody wants to conquer. You are there;

we cannot leave.

Before I understood your suffering as having no end, I thought imagination would color over facts. Time heals all wounds, I said offering you language from school.

In exile, you crack peanuts between thumb and index fingers. It is also the way I write, being the one who came after.

Imagine, you are in the waiting room with an open wound and a ticket with your name on it.

You practice patience. The best you can do is hope.

Year after year you wait for your name to be called.

The blister called hope,

burns before it peels off.

ས་ཆ་ག་གེ་མོར།

ཁོ་མོ་དྲན་བཞིན། ངས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཙང་པོའི་རབ་ཁ་ནས་ཉ་རྒྱ་ཚུར་འཐེན།

དྲན་པ། ངས་རང་ཉིད་ཚིག་ལ་བོར་བའམ་ཚིག་དང་དེའི་གོ་རིམ། ནང་དོན་བཅས་ལ་སྣང་མེད་བྱེད་པ་མིན།

ཁོ་མོས་གསུངས་དོན། ཐ་སྙད་དག་གིས་ཁྲིད་ལ་མི་སྟོབས་རུང་། སྙིང་རུས་བསྐྱེད། གནམ་རྒྱུད་དེ་གོ་དཀའ་ཆེ། སེམས་ཤུགས་མ་ཆགས། ལྷ་གྲུབ་འགངས་ཆེན་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་པ་བཞིན་ཐ་སྙད་སྤྱིར་བཏང་བ་ལ་ཡང་དོ་སྣང་བྱོས།

སྣོད་ཁ་སྦུབས་ཞིག་ལ་ཆུ་བླུགས་ན་བུམ་པ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་མོད། ཁྱོད་རང་ད་དུང་སྐོམ།

སྣོད་ཞབས་རྡོལ་ཞིག་ལ་ཆུ་ལྡུག་པ་ནི་ཚིག་རྐང་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་གོ་བའི་གནམ་རྒྱུད་ཞིག་ལ་ཉན་པ་དང་མཚུངས།

སྣོད་མི་གཙང་བ་ཞིག་ལ་ཆུ་བླུགས་ན་དེ་ཡིས་ཕན་པ་གནོད་པར་བསྒྱུར།

ཀུན་སློང་ཅི་ཞིག་འཁྱེར་ནས་ཉན་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དམ་པའོ། །

ཀུན་བཟང་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་དུ་ངས་ཁོ་མོའི་སྐད་དག་གོ

དེ་ནི། སྔར་བཞིན་ཁོ་མོས་དད་མོས་ཀྱི་འགྲུལ་བཞུད་གླེང་བ་དང་མཚུངས།

གནམ་རྒྱུད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དྲན་དགོས་སྟེ། ཅི་ཞིག་གོ་བ་དང་ཅི་ཞིག་གོ་སྙིང་འདོད་པ། དེའི་ནང་དོན་བཅས་སོ། །
གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་རེ་རེའི་གོ་རིམ་དཀྲུགས་ཆེ།
གནམ་རྒྱུད་གཞན་དུ་འགྱུར་ལ་དེའི་གོ་རིམ་ཡང་འཁྲུགས་འགྲོ

གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཀྱིས་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་ཚེ།
དེའི་ནང་དོན་འགྱུར་འགྲོ
ཨ་ཞང་གི་གསུངས་དོན། ངའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་རིམ་མ་དཀྲུགས།
ཁོང་གིས་ང་ལ་ཁོང་གི་བཙོན་ཁང་གི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་ཚོན་རྩི་གཏོང་འཇུག་མི་འདོད།
གཏམ་རྒྱུད་རེག་པའི་སྐད་དུ་བསྒྱུ་བྲིད་མ་བྱེད་ཟེར།
ཁོང་གིས་གསུངས་དོན། ཐམས་ཅད་དྲན་པར་གྱིས། གཏམ་རྒྱུད་དག་དང་དེ་དག་གི་གོ་དོན།
དོན་རྐྱེན་གྱི་བྱུང་བ་བཅས་དྲན་པར་གྱིས།

ཁོ་མོས་རང་ཉིད་གནས་བཅའ་སའི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ལམ་བཟོའི་སྐད་དུ།
བྲག་རྡོ་བྲེ་མར་བསྒྱུར།
དེ་མ་འོངས་པར་བགྲོད་པའི་སྐྱེ་སེ་ཞིག་ལ་བརྫེས།
སྐྱབས་བཅོལ་གྱི་མི་སེར་ཞིག་ནས་ ཕྱིར་སོ་སོའི་མི་སེར་དབང་ཐང་རེག་པའི་ཆེད་དུ་ཡོ།།
གང་གི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ནི་སྲིན་མོ་ཞིག་ཐང་ལ་བསྙལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་དེ་ཡོ། །

འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་འགོ་འཁྲིད་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་དོན།
༡) བཟོད་སྒོམ་གནོང་།
༢) གསོལ་བ་ཐོབས།
༣) དེ་རིང་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱུན་པའི་ཁང་པ་དེར་དབང་བསྒྱུར་བའི་སྲིག་གཞི་རྣམས་སང་ཉིན་ལ་
བེད་སྤྱོད་མེད་སྲིད།
༤) ཁྱོད་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དྲན་པའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེའི་མཇུག་འབྲས་ཡིན
༥) ནློས་གཏོང་།
༦) རེ་བ་ནི་གལ་ཆེ། རེ་བ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ལས་དབང་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བའི་ཡིད་ཆེས་མ་བྱེད།

༧) རེ་བ།

ཁོ་མོས་སྙིང་ཚབ་དེའམ་ཡང་ན་བཀྲེས་ལྟོགས་ཀྱི་ཁྲོད།   གནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འཚོ་སྡོད་ལ་གསོན་གནས་ཐུབ་ཡོད།

སྐྱབས་བཅོལ་གྱི་གནས་སྟངས་དེས་སོ་སོའི་བདག་དབང་ཤོར་བའི་ཁུངས་སྐྱེལ་ལ་དགོས་འདུན་འདོན།

དམག་འཐབ་ཀྱི་རྨ་ཁ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོང་བུ་རེ་རེར་འཁྱིལ་ཡོད། ང་ཚོས་དྲན་པ་ནི་མི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་ལོ།།

དེ་ནི་བླ་མས་ལས་འབྲས་ལ་བསྟོན་འཛུགས་པའི་སྐབས་དེ།   ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ཡལ་བར་འགྱུར།

ཏིལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལས་ཆུང་བའི་ས་བོན་ཞིག་ཀྱང་འཚར་ལོངས་བྱུང་ན་ཤིང་སྡོང་ལ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ།

འདི་ནི་ལས་མི་སྡུག་པ་ལ་ཡང་གཅིག་མཚུངས་སོ།།

ཁོ་མོའི་ཡིད་ཆེས་ལ།   ང་ཚོ་དབང་བསྒྱུར་བའི་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོ་ཐོག་ཏུ།   ཁྲིམས་ཀྱིས་སྲུང་སྐྱོབ་མི་ཐུབ་པ་ནི་ལས་འབྲས་རེད་ཟེར།

ལས་འབྲས་ཀྱི་མི་ཚེ་ནི་ང་ཚོས་དྲན་པའི་མི་ཚེ་ཡི་ཤེས་བྱའི་བྱེ་རོལ་དུ་ཡོད།

དེ་ཡང་སྔེར་གྱི་ལས་འབྲས། མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འབྲས། ས་ཡི་ལས་འབྲས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལས་འབྲས་སོགས།

ཁོ་མོས་དྲང་བདེན་གྱིས་ཁོ་མོའི་ཨ་མ་ཆུ་ལ་ལྷེབས་པ་དེ་ཡོ་བསྲང་བྱེད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད།
ཁོ་མོའི་འཚོ་སྡོད་ལ་དྲིན་ཆེ་བའི་གཙང་པོ་དེས་ཁོ་མོའི་ཚེ་སྲོག་ཀྱང་འཕྲོགས།

མི་སེར་ཞིག་ཡིན་པ་དེས། ངས་ང་རང་གང་ཆགས་པ་དེ་ང་རང་མིན་པ་ར་སྤྱོད་པའི་ཆེད་
དུ་ཡིག་ཆ་བསྣམས། ངས་ང་རང་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཞིག་ཡིན་བརྗོད་དུས། ལྷོད་མོ་བ་ཚོས་
གནམ་རྒྱུད་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་འཁོར་ཅིང་།

གནམ་རྒྱུད་དེ་ལས། ངའི་སྙིང་སྟོབས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་ལེན་མཁན་ཞིག་སྐྱེ་ཁོང་ཚོའི་ཆེ་མཐོང་
དེ་རྙེད་པར་བྱུས།

དེ་ནས། ངའི་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་དང་གཅིག་མཚུངས་སྐྱེ། ཁོང་ཚོའི་བརྩི་བཀུར་ཐོབ།

ང་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཡིན་དུས། ངས་དེད་ཚང་གི་རྩིག་པར་རྒྱབ་བསྙེལ་མཁན་གྱི་མགྲོན་པོ་
ཚོའི་སྙིང་གི་ནག་ནོག་གི་ཆེད་དུ་དགོངས་སེལ་ཞུས། ངས་ནང་འཛུལ་དང་ཕྱིར་ཐོན་གྱི་གནས་
ཀ་ལ་བྲ་སྒྲིག་མེད་པའི་སོ་སོར་ལེ་བདའ་བྱུས།

ང་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཡིན་དུས། ངས་མི་ཕལ་བ་རྣམས་ལ་ང་རང་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡིན་
པ་ར་སྤྱོད་པའི་སླད་དུ་དཀའ་སྤྱད་བྱུས། ངས་ཆེས་སྤྱིར་བཏང་གི་རིགས་ལ་ཡང་རྒྱབ་གྲོགས་
རྙེད་པའི་འབད་བརྩོན་བྱུས།

ཚང་མར་བཀྲགས་མདངས་རྒྱས་བ་དུས་མཐའ་མ་དེ་ཡིན། མཐའ་མའི་གྲུར་ཀུམ་མེ་ཏོག

མཐའ་མའི་བྲིས་པ།

ཕྱིར་ལོག་ཐུབ་པར་གདེང་ཚོད་ཡོད་ཙང་། ང་ཚོས་ཕྱིར་ལོག་དེ་ཆོས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་བསྒྱུར།

ངེས་མེད་ཀྱི་ངོ་ཚ་དེས་   སྟོང་ལོའི་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་སྲང་ལམ་གསར་བ་ཚང་མར་ང་ཚོར་རྗེས་འདེད་གཏོང་།

ལོ་ངོ་མང་པོའི་རིང་ལ།   དེ་དག་ནི་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བའི་སྣང་བརྙན་འགོད།།

ད་ལྟ། ང་ཚོ་སྡོན་ཚད་མཚོན་རྟགས་ཙམ་ཡིན་པའི་སྒོའི་ནང་ལ་འཛུལ།
བརྩིགས་གྱང་ཐམས་ཅད་དཀར་སེང་ངེ། གལ་སྲིད་ང་ཚོ་ངེས་པར་དུ་ཐོན་དགོས་ཆེ།

སྐྱབས་བཅོལ་གྱི་གནས་བབས་ནི་ཁེ་བཟང་དང་ལྷན་དུ་འབྱུང་།
ཁོང་ཚོས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་འདོད་མོས་སྐོང་ཐེར།
གོད་ཆག་གི་ཤེས་བྱ་དང་ངོས་ལེན།   དབྱེ་ཞིབ་བཅས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཚོར་བ་དེ་བརྗེ་མི་ཐུབ།

ཁྱེད་ཀྱིས་སོ་སོས་སྡུག་བསྔལ་ཆེ་ཙམ་མ་མྱངས་པ་ལ་སེམས་ཁྲལ་བྱེད།   ཁྱོད་ལ་བློ་འགུག་གི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྟུས་པ་ཆགས་པའི་རྨ་ཤུལ་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡོད་ན་མ་གཏོགས།

ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་མ་རྒྱ་ཡིས་བསད།

ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་ཅེ་ཡིས་གཞོན་པའི་ལང་ཚོ་བཙོན་དུ་བསྐྱལ།

ཁྱེད་རང་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤི་བོ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཟློ་བཞིན་རང་ཉིད་སུ་ཡིན་པ་ར་སྤྱོད་བྱེད་པའམ། ཡང་ན། དེ་ནི་ངས་འབྲི་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཡིན།

སྐྱབས་བཅོལ་བའི་གོ་གནས་ནི་སུ་གང་གིས་ཧམ་བཟུང་བྱེད་འདོད་མེད་པའི་གོ་གནས་ཤིག་གོ ཁྱེད་རང་དེ་གར་ཡོད། ང་ཚོ་བྲལ་མི་ཐུབ།

ང་ཡིས་ཁྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་རྫོགས་མཐའ་མེད་པ་མ་ཤེས་པའི་སྔ་རོལ་དུ། ང་ཡི་བསམ་པར། འཆར་སྣང་གིས་དོན་དངོས་འགེབས་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་བྱུང་། དུས་ཚོད་ཀྱིས་རྨ་ཁ་གསོ། འདི་ནི་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་ནས་གོ་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག

བཙན་བྱོལ་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་མཐེ་བོང་དང་གོང་མཛུབ་ཀྱིས་སྐར་ཀ་གཅོག དེ་ནི་ང་ཡིས་རྩོམ་འབྲི་བའི་རིམ་པའོ། ། ང་རང་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས།

ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ལག་ཏུ་སོ་སོའི་མིང་ཐོགས་པའི་སྦྲ་སེ་ཞིག་བཟུང་ནས་གཤག་བཅོས་བྱེད་པར་སྒྲུག་བཞིན་པ་ལ་ཚོད་དཔག་བྱོས་དང་།

ཁྱོད་ཀྱིས་བཟོད་སྒོམ་བྱེད། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཐུབ་པ་ནི་རེ་སྒྲུག་བྱེད་རྒྱུ་དེའོ། ། ཁོད་ཀྱིས་རང་གི་མིང་འབོད་པར་ལོ་ནས་ལོ་བསྡད་མར་རེ་སྒྲུག་བྱེད།

རེ་སྒྲུག་ནི་ཆུ་བུར་ལྟ་བུའོ། །

༄ དེ་མ་བརྗོད་ལ་སྔོན་ལ་ན་ཟླུག་གཏོང་།

Works Cited

Jabb, Lama. "An Act of Bardo: Translating Tibetan Poetry." *Lotsawa Translation Workshop* 6 Oct 2018, The University of Colorado-Boulder, Boulder, USA.

—. "An Act of Bardo: Translating Tibetan Poetry." *In Longing to Awaken: Buddhist Devotion in Tibetan Poetry and Song*, Edited by Holly Gayley and Dominique Townsend, 32-52. University of Virginia Press, 2024.